

มาตรา 55 เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใด ตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะ เสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แพ่งและประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 172 ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 57 ให้โจทก์เสนอ ข้อหาของตนโดยทำเป็นคำฟ้องเป็นหนังสือยื่นต่อศาลชั้นต้น

คำฟ้องต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์และ คำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น

ให้ศาลตรวจคำฟ้องนั้นแล้วสั่งให้รับไว้ หรือให้ยกเสีย หรือให้คืน ไป ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 18

มาตรา 172 วรรคสอง

ซึ่ง คำฟ้องคดีแพ่ง ต้องไม่เคลือบคลุม คือ แสดงโดยแจ้งชัด

- สภาพแห่งข้อหาของโจทก์
- คำขอบังคับ และ
- ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น

แต่ ไม่จำเป็นต้องอ้าง - ตัวยกกฎหมาย หรือ
- ข้อเท็จจริงในรายละเอียด

สาเหตุที่คำฟ้องต้องชัดเจน/ไม่เคลือบคลุม

๑. จำเลยเข้าใจและให้การต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้อง มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง มิเช่นนั้น
- จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ มาตรา ๑๕๗

- คำให้การที่ไม่ชัดเจน = ยอมรับ/ไม่ปฏิเสธข้อเท็จจริงตามฟ้องในข้อนั้นๆ
= ไม่เกิดประเด็นข้อพิพาท = โจทก์ไม่ต้องสืบพยานในประเด็นดังกล่าว = ศาลรับฟังได้เลยตามที่โจทก์อ้าง

- ถ้าให้การปฏิเสธชัดเจน แต่ไม่มีเหตุแห่งการปฏิเสธ = เกิดประเด็นข้อพิพาท แต่จำเลยไม่มีสิทธิสืบพยานตามข้อนั้นๆ

๒. เป็นข้อพิจารณาในการแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้อง

- หากคำฟ้องเดิมไม่ชอบ = โจทก์จะแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องไม่ได้

- มาตรา ๑๗๕ วรรคท้าย คำฟ้องที่แก้ไขเพิ่มเติมต้องเกี่ยวข้องกับคำฟ้องเดิม
พอที่จะพิจารณาและชี้ขาดรวมกันได้ ไม่ใช่ ตั้งข้อหาใหม่ เพิ่ม/เปลี่ยนตัวโจทก์/
เพิ่ม/เปลี่ยนตัวจำเลย หรือตั้งทุนทรัพย์ใหม่

๓. ศาลอาศัยคำฟ้องและคำให้การที่ชัดเจนในการกำหนดประเด็นข้อพิพาท

๔. คู่ความนำสืบสืบพยานตามประเด็นข้อพิพาท มาตรา ๘๔

๕. ศาลตัดสินคดีถูกต้องตามประเด็นข้อพิพาท ไม่พิพากษาเกินไปกว่าหรือนอกจาก
ที่ปรากฏในคำฟ้อง มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

๖. ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา พิจารณาได้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย
ที่อุทธรณ์มานั้น เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นมาแล้วในศาลชั้นต้นหรือไม่ หากไม่ใช่
ต้องไม่รับวินิจฉัยในข้อดังกล่าว ตามมาตรา ๒๒๕ และ มาตรา ๒๕๒

๗. คำฟ้องที่ชัดเจนทำให้เห็นได้ว่า คดีเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายในเรื่องดังนี้
หรือไม่

- ฟ้องซ้ำ มาตรา ๑๔๘
- ฟ้องซ้อน มาตรา ๑๗๑ วรรคสอง(๑)
- ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง
- คำพิพากษาผูกพันคู่ความ ตามมาตรา ๑๔๕ หรือไม่

๘. หากจำเลยฟ้องแย้ง ศาลต้องพิจารณาว่า ฟ้องแย้งเกี่ยวข้องกับฟ้องเดิม
พอที่จะพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกันตามมาตรา ๑๗๗ วรรคสาม
และมาตรา ๑๗๘ วรรคท้ายหรือไม่

.....

สรุป คำฟ้องที่ไม่ชัดเจน/ฟ้องเคลือบคลุม

๑. ปัญหาว่าฟ้องเคลือบคลุมหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมาย แต่ไม่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลหยิบยกขึ้นวินิจฉัยเองตามมาตรา ๑๔๒(๕) ไม่ได้
๒. จำเลยต้องให้การต่อสู้ และศาลได้ตั้งเป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ มิฉะนั้น ถือเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น อุทธรณ์/ฎีกาไม่ได้ ศาลอุทธรณ์/ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย
๓. หากศาลยกฟ้องเพราะเหตุฟ้องเคลือบคลุม โจทก์นำมาฟ้องใหม่ได้ ภายในอายุความ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ ตามมาตรา ๑๔๘ เพราะยังมีได้วินิจฉัยในเนื้อหาซึ่งเป็นข้อพิพาทแห่งคดี
๔. ศาลยกฟ้องเพราะเหตุฟ้องเคลือบคลุม ศาลไม่คืนค่าขึ้นศาลให้แก่โจทก์